

Tartalom:

Elmélet kontra gyakorlat	1
Ki csinálja a politikát?	1
Két tűz között	1
Közpénzek fegyverekre	3
A türelem rózsát terem	3
Távlatok, célok, időzítés nélkül	4
Jutalompénz vagy váltságdíj?	4
Mozaik	4

**Elmélet kontra gyakorlat
— zsákutcába megyünk?**

Szöges ellentétek feszülnek az Európai Unió által hangoztatott célok és a fejlődés megvalósuló iránya között. Hiába tűzi fel az EU zászlajára a fenntarthatóság jelszavát és készít ezt tárgyaló stratégiát, ha eközben a nemzeti és regionális érdekeket háttérbe szorítva, a fenntarthatóság elvének ellentmondó beruházásokat támogat.

A júniusi göteborgi EU-csúcson véglegesítette az Unió a Fenntartható Fejlődés Stratégiáját. Ennek mentünk elébe, amikor a készülő stratégiát az előcsatlakozási alapok országokénti gyakorlatával összevető tanulmánykötetet állítottunk össze. A tanulmányban – mely a „Milliárdok fenntartható fejlődésre?” elnevezésű nemzetközi projekthez kapcsolódó második jelentés – ismertetjük az alapok támogatási mechanizmusának jelenlegi helyzetét a

folyt. a 2. oldalon

Ki csinálja a politikát?

Nem a tüntetők, nem is a nemzeti kormányok irányítják az EU-t: a hatalom a vállalatok kezében van.

Amikor az éghajlatváltozás kapcsán, a NATO kibővítése vagy Bush csillagháborús terve ellen tüntetnek aktivisták ezrei, azt még csak megértik a politikai vezetők. De hogy mi sarkallja tiltakozásra az EU ellen is a tömegeket, arra már nehezen találnak magyarázatot. Úgy vélik, az európai integrációt az „angol típus”, illetve a szennyező ipar ellenzi. Mi lehet vele a bajuk azoknak, akiknek célja a környezet védelme, a jólét kiterjesztése, a munkavállalói jogok védelme? Miért ellenzik ezek a világ legsikeresebb, szociáldemokráciát célzó projektjét?

Ma már könnyen megfeledezünk arról, milyen nagyszerű előrelépés volt az Európai Gazdasági Közösség 56 évvel ezelőtti megalkotása, amikor Európa a mai Balkánhoz hasonlított, évszázadok folyamatos háborúskodásával a háta mögött. Azt viszont elég sokan elismerik, hogy az Unió csökkentette az országok közötti egyenlőtlenséget, a diszkriminációt, hogy tisztességesebb munkakörülményeket vezetett be, hogy emelte a környezetvédelmi követelmények szintjét és felháborította a jobboldali sajtót, mert szabályozni merte a vállalatok tevékenységét. Akkor hát miért küzdenek annyian az ellen, ami többnyire pozitív változásokat idézett elő? Ákik tiltakoznak, úgy látják, hogy a kölcsönös haszon és a békés együttélés nagyszabású európai álmát megszenstelenítette az EU. Az integráció a gyarmatosítást segíti elő.

Mielőtt úgy gondolná az Olvasó, hogy ez a vád megalapozatlan, vessünk egy pillantást az Unió legerősebb lobbicsoportja, az Iparosok Európai Kereszttalánának egy dokumentumára. Az anyag a „Tapasztalatok a kelet-nyugati 'mindenki nyer' üzleti életben” címet viseli, ám ez némileg félrevezető. A nyertesek ugyanis furcsamód mind nyugatiak.

A dokumentum szerint az EU bővítése megoldást kínál azokra a problémákra, amelyekkel a Kereszttal tagjai Közép és Kelet-Európában szembesülnek. Az új tagállamokat kötelezni lehet majd, hogy csökkentsek adóikat, számolják fel a privatizáció akadályait és „törjék meg

folyt. a 2. oldalon

Két tűz között - Az IMF és az EU szorítójában

Nem kis feladat elé állítja az EU és a Valutaalap Lettország közgazdászait. Míg a Valutaalap (IMF) a gazdaság stabilizációja és a folyó fizetési mérleg hiányának csökkentése érdekében a költségvetés minimalizálását követeli meg, addig az Unió növekvő volumenű beruházásokat, fejlesztéseket, azaz növekvő GDP-t vár el. A két ellentétes irányú gazdaságpolitikából eredő konfliktust pedig a mindkét hatalomnak kiszolgáltató országnak kell megoldania.

A rendszerváltás óta a Valutaalap támogatásával megvalósított makro-gazdasági programok segítettek az országnak az EU-csatlakozási folyamat felgyorsításában. Tartva azonban attól, hogy a folyó fizetési mérleg nagy hiánya túlzott mértékben kiszolgáltatja az országot a külső sokkhatásoknak, a Valutaalap a programok nyomán realizált mérleghiány-csökkentést is elégtelennek értékelte. Ezért 2001 elejére Lettország maradt az egyetlen balti állam, amelyben még fut a Valutaalap gazdaságátalakító programja.

A problémát súlyosbítja, hogy Lettorszában az ipari termelés fejlesztéséhez a magas hozzáadott értékű cikkek növekvő behozatala várható. Ez ismét a mérleghiány növekedését eredményezné.

Az Európai Uniónak „A Gazdaságpolitikai Prioritások Együttes Meghatározása” elnevezésű programja nagyjából azonos célokat tűz ki, mint a Valutaalap programja. Ez utóbbinál csupán távlatok rövidebb, a felelősségi körök és határidők meghatározásában kevésbé konkrét, és hiányoznak belőle a program eredményességét mérő mutatók, intézkedések.

Az igazi fejfájást az Európai Bizottság által készített, Lettország csatlakozásra való felkészülését elemző jelentés okozza a lett közgazdászoknak és politikusoknak. A tanulmány ugyanis rámutat, hogy a csatlakozás előtt még jelentős beruházásokra van szükség ahhoz, hogy az ország megfeleljen az EU normáinak. Ezen beruházások teljes mértékét a szakértők a GDP 5%-ára becsülik, míg az Európai Bizottság számításai szerint csak a környezetvédelmi követelmények teljesítése a GDP 2-5%-át kitevő ráfordítást igényel. Ez pedig – a Valutaalap által előírt „nadrágszj-politika” mellett – elég bajos lesz.

És ha akár az EU, akár a Valutaalap nem látja feltételeit teljesülni és „kivonul”, Lettország könnyen a gazdasági és politikai játéktér szélére sodródhat.

Dönsz Teodóra

folyt. az 1. oldalról

(Ki csinálja a politikát?)

a hazai játékosok (azaz a helyi vállalatok) dominanciáját”. A csatlakozni kívánó országoknak „biztosítaniuk kell a helyi infrastruktúra privatizációjának és liberalizációjának zökkenőmentességét”.

A Kerekasztal által képviselt vállalatok kelet-európai virágzását bizonyítandó, a dokumentum a British American Tobacco (BAT) példáját hozza. A vállalat a jelentés szerint azért jött Magyarországra, mert Nyugat-Európában, az Egyesült Államokban és más fejlett gazdaságokban már telítődött a dohánypiac. A verseny ott igen kiéleződött, és az árak csak kicsi sávban mozoghatnak. Ezért a nyereségesség és a tőkepiaci érték növekedésének záloga külső, fejlődő piacok meghódítása. A kommunizmus bukásának és a szabad piacgazdaság kialakulásának köszönhetően Kelet-Közép-Európa tartogatja a legjobb növekedési lehetőségeket a BAT számára. Egy magyar dohánygyár felvásárlásával a BAT egy fejlődő piachoz jutott Magyarországon és a régióban egyaránt, és a vállalat piaci értéke emelkedett.

Az Iparosok Európai Kerekasztala nem hagyományos lobbicsoport. Nincs szüksége arra, hogy ő keresse meg a kormányokat, azok maguk fordulnak hozzá. Az elmúlt 17 évben a Kerekasztal volt az európai integráció és bővítés fő irányítója.

1983 áprilisában a Volvo vezérigazgatója összehívta 15 másik nagyvállalat (köztük az Unilever, a Nestlé, a Philips és a Fiat) vezetőit, hogy megvizsgálják a nyugat-európai kereskedelmi szabályozás harmonizálásának lehetőségét. Így akarták elérni vállalataik számára azt a gazdasági erőfölényt, amely „segít ellensúlyozni az Európán kívüli versenytársak nyomását”. 1985 januárjában a Kerekasztal az Európai Bizottság elé terjesztette javaslatát. Két hónappal később az Európai Tanács megbízta Lord Cockfieldet a majdani Európai Egységokmány alapját képező Fehér Könyv megírásával. Pontosan ezt akarták elérni az iparosok. A Kerekasztal a Bizottsággal szorosan együttműködve gondoskodik a törvény végrehajtásáról, és kulcsszerepet játszott az európai közös piac 1992-es kiterjesztésében.

1984-ben egy dokumentumában egy La Manche alatti alagutat, egy Dániát Svédországgal összekötő közúti hidat, európai gyorsvasúthálózatot és új, egész Európára kiterjedő útépitési programot követelt a Kerekasztal. Mindezt megkapta. 1987-ben terjesztette elő első ízben az európai pénzügyi unió fő elemeinek megvalósítását. Az 1999-es helsinki csúcson elfogadott bővítési menetrend is kiválóan tükrözi a Kerekasztal néhány évvel korábbi javaslatát.

Az elmúlt évben Nizzában az Unió vezetői a Kerekasztal kérésének megfelelően megállapodtak abban, hogy a nemzetközi szerződéskötés jogát az Európai Bizottság

folyt. az 1. oldalról

(Elmélet kontra gyakorlat...)

tagjelölt országokban, és különös figyelmet fordítunk a társadalmi nyilvánosság és az információhoz való hozzáférés kérdéseire.

Elemzéseink során nyilvánvalóvá vált, hogy az előcsatlakozási alapok a jelenlegi uniós irányelvek mentén működnek, és egyelőre – az EU általános törekvéssel ellentétben, rövidlátó módon – nem integrálják a környezetvédelmi és fenntarthatósági kritériumokat. A modell, melyet a csatlakozásra váró országok követnek, zsákutca, mely kevés lehetőséget ad az EU továbbfejlesztésére. A nemzeti, regionális és ágazati érdekek többnyire háttérbe szorulnak, tekintve, hogy a támogatható célokat az Unió határozza meg. A szűk mozgástérben kidolgozott nemzeti fejlesztési tervekhez pedig az országok többségében – így Magyarországon sem – készül stratégiai környezeti hatásvizsgálat.

A mezőgazdaság és a közlekedés területén az előcsatlakozási alapok általában a termelés fokozását és a Transzeurópai Hálózat (elsősorban autópályák) kiterjesztését támogatják. Ezek a prioritások köztudottan fenntarthatatlan gyakorlatot eredményeznek: intenzív mezőgazdaságot és személyautó-függőséget. Ezt a Magyarországon is jelentős problémát súlyosbítja, hogy a vasút fejlesztése keretében csak a nemzetközi kereskedelmet is kiszolgáló fővonalak számíthatnak támogatásra, míg a mellékvonalak fenntartása nem szerepel a célok között. Ez serkenti a nagyobb városok további növekedését és a vidék elnéptelenedését. Mindezek ellenkezik az

kezébe teszik, megkerülve a nemzeti parlamenteket. A jövőben nem a tagállamok, hanem Pascal Lamy, a Kereskedelmi Főigazgatóság vezetője köti majd a külkereskedelmi megállapodásokat. Lamy akár egy vállalat megszemélyesült formájának is tekinthető.

A lobbicsoport most „minimális szabályozást” követel „maximális flexibilitással”. Miután az európai szabályozás oly mértékű harmonizációját érte el, hogy ugyanazon nagyvállalatok ugyanazon termékeket és szolgáltatásokat kínálhatják mindenütt, most az új feladat az egységes szabályozás felszámolása, hogy a vállalatok költségeiket a környezetre és az emberekre háríthassák. Nyerőre áll a helyzetük. A Kerekasztal honlapja szerint „félévente felkeresik az EU sörös elnökségének kormányát, hogy megvitassák a prioritásokat”. A Kerekasztal előző főtítkára azzal dicsekedett, hogy valahányszor csak

EU új fenntarthatósági stratégiájában megfogalmazott jövőképpel.

Bár gyakran hallani uniós tisztviselőktől az elvárás, hogy a tagjelölt országok előzzék meg a tagországok téves fejlesztési prioritásaiból adódó környezeti problémákat, a jelenlegi programok sem támogatják a Magyarországon is szükséges alternatív megoldásokat, s ezáltal a fenntarthatóság ellenében hatnak. Így például az összköltség és a környezetvédelem szempontjából is indokolatlan több kis községet egy csatornarendszerrel összekötni, ez azonban a támogatások folytán vonzóbb, mint a helyi szennyvízkezelési megoldások.

A társadalmi részvétel és az információhoz való hozzáférés tekintetében igen sok visszasság mutatkozik, különösen a projektek kritériumainak meghatározása és a projektek kiválasztása terén. Az alapok szabályozása sem garantálja a társadalmi részvételt, s ezáltal nem használja ki a lehetőséget, hogy az állampolgárok saját ügyüknek érezzék a beruházásokat, így biztosítva a folyamat demokratikus legitimitását. Hazánkban is igen változó a részvétel foka a folyamatban. A kormányzati szervek jóindulatának köszönhető, hogy több területen elfogadható lehetőséget biztosítanak a civil szervezetek számára. Ugyanakkor más állami hivatalok megtagadják ezt a lehetőséget.

Félő, hogy ha az Európai Unió nem ismeri el és orvosolja mihamarabb ezeket a problémákat, túl költséges vagy már késő lesz visszatérni ama zsákutcából.

Dönsz Teodóra

változtatni akart az EU irányelvein, elég volt felhívnia az Unió vezetőit.

Mindehhez a tervezett szociáldemokratikus reformok visszavonása társul. Hála Tony Blairnek és néhány „elvtársának”, az EU által javasolt „emberi jogi alapokmányból” semmi sem lesz. Nincs reális esély a társasági adók harmonizálására, ami megakadályozhatná, hogy a vállalatok más országba vonuljanak, ha az anyaországuk nem csökkenti az adórátákat. Bár még megvalósítja a múltban elfogadott progresszív intézkedéseket, az EU új jogalkotási programja már a nagyvállalatoknak kedvez, elősegítve, hogy a nagyok még nagyobbra nőhessenek.

Göteborgban Tony Blair kijelentette: „A tiltakozók nem gátolhatják meg és nem is fogják meggátolni a demokratikus szervezeteket normális működésükben.” Ez a szerep megmarad a vállalatoknak.

A Guardian cikke nyomán

Közpénzek fegyverekre

Vajon mit szólna az Olvasó, ha arról szerezne tudomást, hogy befizetett adójával egy távoli ország fegyverkezését, etnikai konfliktusok kialakulását támogatja? Arról nem is beszélve, hogy az ügy háttérben lévő beruházás súlyos környezeti károkat is okoz és emberek tízezreinek az életfeltételeit veszélyezteti? Ez történt ugyanis, miután két nemzetközi bank hitelt nyújtott egy afrikai kőolajmező kiaknázásához.

Amint a Világbank jóváhagyott egy kölcsönt az egyik legvitatottabb és legköltségesebb afrikai beruházásra, az Európai Beruházási Bank (EIB) szintén támogatásáról biztosította a projektet. A tervek szerint a csádi Doba-medencében 300 olajkutat tárnának fel, és egy 1070 km hosszú csővezeték épülne Kamerun atlanti-óceáni partvidékéhez, hogy ott tartályhajókra rakják, és onnan az európai és észak-amerikai piacokra szállítsák az olajat. A beruházás gazdája egy, az Exxont (40%), a Chevront (25%) és a malájziai Petronas céget (35%) magában foglaló nemzetközi konzorcium.

A Világbank, az EIB és a beruházás más támogatói arról beszélnek, milyen kedvező hatásai lesznek a projektnek. Az olajexportból származó bevételeket az egészségügy, a közoktatás, a környezetvédelem, az infrastruktúra és a vidék fejlesztésére kellene fordítani, így csökkentve a szegénység mértékét. A folyamatos csádi zavargások és a két országban burjánzó korrupció miatt azonban kétséges, hogy valóban ezt teszik-e majd a kormányok. Erre utalnak az eddigi afrikai kőolaj-kitermelési beruházások tapasztalatai is.

Hiába készített a Világbank részletes felülvizsgálati stratégiát a projekthez és állított fel egy Felügyelő Bizottságot, ez a bizottság sem volt képes megakadályozni az első olajbevételek „elszivárgását”. 2000 decemberében Idriss Deby csádi államfő bejelentette: a kormány első olajbevételeiből 4,5 millió dollárt fegyvervásárlásra fordított. A fegyvervásárlás annak a jele, hogy a projekt a szegénység csökkentése helyett a politikai instabilitás növekedését segíti elő.

A 2001. májusi csádi választások során súlyos visszaélések történtek az emberi jogokkal. A Deby-kormány az ellenzékkel szembeni erőszakos fellépésére reagálva 52 nemzetközi szervezet a Világbank elnökéhez fordult, hogy „függessze fel az együttműködést a csádi kormánnyal mindaddig, míg nem

A türelem rózsát terem

Négy éves előkészület és vita után rászánta magát az Európai Parlament és az Európai Tanács, hogy elfogadja a stratégiai környezeti hatásvizsgálatról szóló direktíva-tervezetet (2001/42/EC, 2001. jún. 27.). Bár csak három év múlva lép majd életbe, mégis nagy áttörésnek számít ez a határozat.

Kezdetben meglehetősen fenntartással viseltetett az Európai Tanács és a Bizottság is azzal szemben, hogy az EU által finanszírozott tervek és programokra is kiterjedjen a direktíva hatásköre. Végül mégis beadták a derekukat a Parlamentnek, és a Strukturális Alapokat is belefoglalták a hatásvizsgálat-köteles programok körébe. Mitöbb, az egyes tagállamoknak is vizsgálniuk kell majd a fejlesztési programjaik környezeti hatásait saját területükön, illetve határaikon túl nyúló

hatások esetén az érintett országokkal is konzultálniuk kell.

Az új direktíva a tagjelölt országok számára sem közömbös. Majdan, a csatlakozás után a mi kormányaink éppúgy nem tervezhetnek a környezetre gyakorolt hatások felmérése nélkül.

Tekintve, hogy az előcsatlakozási alapok (ISPA, PHARE, SAPARD) is a Strukturális és Koheziós Alapok elvén működnek, a direktíva hatályba lépésekor még az EU-n kívüli országok környezetvédői reménykedhetnek abban, hogy az az ő kormányaikat is kötelezi majd. Ezért azonban még meg kell küzdeniük/küzdenünk.

Dönsz Teodóra

biztosított a választások tisztasága és a lakosság ki van téve a veszélynek, hogy a hadsereg és a rendőrség visszaél hatalmával.”

Több civil szervezet és a legnagyobb donor országok aggodalmaikat fejezték ki a beruházás káros hatásai miatt. A környezeti hatásvizsgálat nem elemezte a legfőbb környezetvédelmi és szociális szempontokat. A csővezeték művelt területeken és természetes erdőkon át húzódna, valamint átszelné a dél-kameruni bennszülöttek territóriumát. A kőolajvezeték megépítése ezért többek között jelentős erdőirtással és a biológiai sokféleség csökkenésével fog járni.

Ezen kívül a csővezeték több, mint 17-szer keresztezi majd a két ország legfontosabb folyóit. Az ivóvízhiány eddig is nagy gond volt Csádban, s ezt a projekt tovább súlyosbítja. Mivel a beruházás igen vízigényes, az Exxon jóval mélyebb kutak fúrását tervezi, ami tovább fokozza a jövőbeni vízhiány veszélyét.

A Doba-medencében folytatandó olajkitermelés jelentős termőterületől fosztja meg a régió élelmiszerellátását biztosító gazdákat. A beruházás várhatóan erőteljes munkaerő-vándorlást indít meg a környékre, ami szintén veszélyezteti az élelmiszerbiztonságot, és növeli egy etnikai konfliktus kirobbanásának kockázatát.

A beruházás az emberi egészségre káros hatásokat is rejteget. A Világbank dokumentációja szerint a beruházás következtében „a nemi úton terjedő betegségek, így az AIDS terjedése várható, főként a létesítményeket övező területeken”.

A beruházáshoz kapcsolódó sokrétű problémakör ellenére a Világbank és az EIB is az anyagi támogatás folyósítása mellett döntött. Számos civil szervezet figyelmeztetett a projekt negatív következményeire és szólította fel a finanszírozó intézményeket, hogy álljanak el a rendkívül vitatott terv támogatásától. Még az Európa Parlament is azt tanácsolta az Európai Beruházási Banknak, hogy ne folyjon bele a projektbe, a Bank igazgatótanácsa mégis jóváhagyta a hitelt. A szociális és környezeti hatások okot adnak arra, hogy a világ különböző pontjain működő civil szervezetek folytassák kampányaikat a Csád-Kamerun olajvezeték hiteleinek befagyasztása érdekében, és így megakadályozzák, hogy közpénzek a helyi lakosság és a természeti környezet kárára a politikai elit és a nemzetközi olajtársaságok szűk körének gazdagodását szolgálják.

Ivona Malbasic

Távlatok, célok, időzítés nélkül

Bár a Kiotoi Jegyzőkönyv mellett határozottan foglalt állást az Európai Unió, a Fenntartható Fejlődés Stratégiájának távlati célját nem jelöli ki világosan.

A júniusi göteborgi EU-csúcson véglegesített stratégia jószándékot és igyekezetet tükröz, azonban nem határoz meg célkitűzéseket és azok eléréséhez szükséges intézkedéseket. Az Európai Bizottság által kidolgozott stratégia tervezete ugyan még tartalmazott konkrét lépéseket, ezek többségét azonban a tárgyalások folyamán a kormányfők elvetették, s így jelentős mértékben gyengítették a végső dokumentumot.

Egyebek között az Európai Bizottság következő javaslatait is elvetették:

- a fosszilis energiahordozók és a dohányárak támogatásának eltörlése;
- környezetvédelmi felelősség jogi szabályozása az EU-ban;
- környezetbarát termékek és szolgáltatások előtérbe helyezése a közbeszerzésben;
- stratégia és menetrend meghatározása a Közös Agrárpolitika reformjához.

Jelenleg a belga elnökségen áll, hogy a Fenntartható Fejlődés Stratégia megvalósításához célokat, időrendet, intézkedéseket és jogszabályokat alkosson. Amennyiben ez nem történik meg, a stratégia csak a papírhalmazt növeli, anélkül, hogy érdemi hatása lenne.

A stratégia szükségességére hívja fel a figyelmet az a tény is, hogy az EU időközben határozottan a neoliberalis kereskedelmi és gazdaságpolitikát támogatja, anélkül, hogy tekintettel lenne annak negatív környezeti és társadalmi kihatásaira.

A Föld Barátai – Európa sajtóközleménye alapján

Jutalompenz vagy váltságdíj?

A balkáni Stabilitási Egyezmény támogatóinak konferenciája, üdvözölve Milosevic ex-elnök kiadatását a hágai bíróságnak, 1,3 milliárd dollárt hagyott jóvá Jugoszlávia részére – írta a Financial Times.

A dél-kelet-európai újjáépítést elősegítő Stabilitási Egyezmény fő donorjai a Világbank és az Európai Bizottság. A június végén Brüsszelben rendezett konferencián a Bizottság 449 millió dollárra tett ígéretet, a Világbank idén 150 millió dollárt, majd a következő három évben 540 millió dollár koncessziós hitellel támogatja a kezdeményezést. Miután Belgrád készséget mutatott a hágai nemzetközi törvényszékkel való teljes együttműködésre, az Egyesült Államok is úgy döntött, részt vesz a konferencián, és 181,6 millió dollárt juttat a régióknak.

Jugoszláviának nagy szüksége van a külső anyagi segítségre, elsősorban szociális programok céljára, hiszen a lakosoknak mintegy 12 százaléka teljes szegénységben él – mondta el Johannes Linn, a Világbank Kelet-Európáért és Közép-Ázsiáért felelős alelnöke.

A jugoszláv kormány reformtörekvései között szerepel a privatizáció, az energia- és közlekedési ágazatok modernizációja, valamint a magánszektor fejlesztése. Előbb azonban el kell engedni az ország 12,2 milliárd dollár értékű külső adósságát, hogy képes legyen a gazdaság elviselni az újabb hitelek terheit.

Ivona Malbasic

Mozaik

Aarhus

Hazánknak is köszönhető részben, hogy hamarosan „nyitott könyv” lesz bárki számára valamennyi beruházás környezetvédelmi dokumentációja, és beruházási döntés sem születhet az érintett lakosság megkérdezése nélkül. Az ezt biztosító Aarhusi Egyezményt május 29-én ratifikálta Magyarország, s az ész parlament június 6-i döntésével a ratifikációk száma elérte az egyezmény életbe lépéséhez szükséges 16-ot. Az egyezmény 90 nappal azután emelkedik teljes jogerőre, hogy mind a tizenhat ország átadta ratifikációs okmányát az ENSZ főtitkárának. Ezt ugyan még csak tizenegy ország tette meg, de a várakozások szerint öszre teljes lesz a létszám, s elhárulnak az akadályok a környezeti információkhoz való hozzáférés, így a környezetkárosítások megelőzése elől.

Nyelvek

Előző számunkban beszámoltunk az EBRD “nyelvi apartheid-ja” elleni kampányunkról, melyben a projektdokumentációnak az érintett ország nyelvén történő közzétételét és fellebbezési mechanizmus létrehozását követeltük. Júniusban öröndetes fordulatot vett az ügy, ugyanis egy Európa Tanács-i határozat révén – mely ugyanezen két ajánlást fogalmazza meg – a politikusi testületet is magunk mellett tudhatjuk. Úgy véljük és reméljük, hogy a több oldalról növekvő nyomás hatására a Bank nem térhet ki a probléma kezelése elől. A fellebbezési mechanizmus megteremtésére vonatkozólag a néhány hete megjelent angol nyelvű, “Empowering People – The Need for an EBRD Appeal/Compliance Mechanism” című kiadványunkban teszünk javaslatokat.

Szerkesztette:

Dönsz Teodóra, Feiler József

Tördelte:

Dönsz Teodóra

Nyomdai munkák:

Saluton Bt.

Szerkesztőségi cím:

ETK Bankfigyelő Munkacsoport

Budapest, Pf. 123

1450

Telefon: (1) 217 0803

Megjelenik 400 példányban

Bankfigyelő Hírlevél

10. szám

Internetes változat és további információk:

[Http://www.etk.hu/bankfigyelo](http://www.etk.hu/bankfigyelo)

Nemzetközi internetes oldalak:

<http://www.bankwatch.org>